

24.01.22

Norske Kvinners Sanitetsforenings innspill til justis- og beredskapsdepartementet om Statsbudsjett 2023

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er en stor beredskapsaktør med 3500 beredskapsfrivillige, 340 lokalforeninger engasjert i omsorgsberedskap over hele landet, og omsorgsberedskapsgrupper i 150 kommuner. I tillegg driver N.K.S. arbeid på voldsfeltet og jobber med voldsutsatte kvinner som har vært på krisesenter. Vi har også gjennom mange år arrangert aktiviteter for kvinner og barn på asylmottak. Til Statsbudsjett 2023 ber Norske Kvinners Sanitetsforening om følgende:

- Tildelingskriteriene for frivillige organisasjoner i redningstjenesten må oppdateres for å sikre gode redningsforløp
- Tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenesten økes
- Øremerket tilskudd til mentorordning for voldsutsatte
- Tilskuddsordningen for aktiviteter for barn på asylmottak økes

Tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner i redningstjenesten

Norske Kvinners Sanitetsforening ber om at:

- Tildelingskriteriene for tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten oppdateres i tråd med hvordan beredskapen organiseres i 2022 slik at organisasjoner som bidrar til gode redningsforløp kan tilgodeses med midler
- Tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenesten økes

Frivillige organisasjoners innsats innen redning og beredskap er fremhevet i, blant annet, *Meld. St. 5 (2020-2021) Samfunnssikkerhet i en usikker verden*.

Samfunnssikkerhetsfeltet er kjennetegnet av samarbeid mellom både offentlige aktører, private og frivillige organisasjoner. Sanitetskvinnene har bidratt i situasjoner med ekstremvær, skogbranner og leteaksjoner. N.K.S. har 3500 beredskapsfrivillige som kan bidra landet over, og vi har samarbeidsavtaler med DSB, Helsedirektoratet, Politidirektoratet og 150 kommuner.

N.K.S. mottar ingen statsstøtte. Alle kostander knyttet til opplæring, materiell, samlinger og lignende finansieres i dag av egne innsamlede midler. Ressurser som går med til å skaffe midler, kunne vært brukt til bedre lokal beredskap og

utholdenhet i kriser. N.K.S. er en viktig samvirkeaktør i mange kommuner og bidrar med kompetanse, personell, materiell og/eller infrastruktur under redningsaksjoner. Vi ber om at samvirkeaktører som bidrar til gode redningsforløp tilgodeses for å møte intensjonen med tilskuddsordningen.

I dag bevilges midlene til frivillige beredskapsorganisasjoner over post 71 til organisasjoner som er aktive søk- og redningsorganisasjoner. I tildelingskriteriene for tilskudd står det at søkerorganisasjoner må være aktive i redningsarbeidet. N.K.S. mener det legges til grunn en snever og utdatert tolkning om hva som regnes som en redningsaksjon. Her må vi tenke et redningsforløp, og at alle som bidrar inn i et effektivt redningsforløp bør omfattes av ordningen. Eksempelvis hadde Sanitetskvinnene 50 frivillige i aksjon på Gjerdrum som bisto på Ask Kulturhus gjennom 10 dager. Et godt eksempel på godt samvirke der vår innsats bidro til bedre utholdenhet og ivaretagelse gjennom hele redningsforløpet.

Mentorordning for voldsutsatte kvinner

Norske Kvinners Sanitetsforening ber om:

- Øremerket tilskudd til vår mentorordning for voldsutsatte Ressursvenn med 5 millioner kroner

Dessverre ser vi at mange kvinner som ønsker å bryte med en voldelig partner ender med å flytte tilbake til overgriper. Årsakene til at kvinnene returnerer er komplekse, men vi er kjent med at mange opplever å være i en særskilt sårbar fase etter brudd og de beskriver mangel på eget nettverk som en særlig sårbarhetsfaktor. I 2016 opprettet N.K.S. mentorordningen Ressursvenn som et pilotprosjekt i Oslo. Ressursvenn er nå blitt et nasjonalt tilbud med aktivitet flere steder i landet. I denne ordningen kobles voldsutsatte kvinner til en frivillig etter opphold på krisesenter, for en periode på inntil ett år. Et overordnet mål med Ressursvenn er å bidra til å styrke voldsutsatte i en sårbar periode, hvor man har til hensikt å forebygge at voldsutsatte skal returnere til voldsutøver.

N.K.S. ønsker å kunne tilby Ressursvenn til enda flere voldsutsatte og etablere en forutsigbar tjeneste tilknyttet landets krisesenter. For å sørge for at mentorordningen skal bli permanent, forutsigbar og enda bredere tilgjengelig ber vi om øremerkede midler til drift. I Fafo-rapport *Noen å høre til (2021:32)* fremheves viktigheten med å sikre langsiktig finansiering til mentorordningene, hvor Ressursvenn er et av tiltakene som er belyst. I samme rapport påpekes det også at mentorordninger krever et profesjonelt organisasjonsapparat for å sikre faglighet,

kvalitet, oppfølging, sikkerhet og kontinuitet i tilbudet. For å kunne utvide og utvikle mentorordningen Ressursvenn er anbefalingen om trygg langsiktig finansiering en nødvendighet.

I statsbudsjettet for 2022 ble det bemerket at dersom man skal få slutt på vold i nære relasjoner, krever det en nær kobling mellom politiets vernetiltak, praktisk bistand og psykososial oppfølging. N.K.S. erfarer at mange voldsutsatte opplever manglende oppfølging fra det offentlige etter opphold på krisesenter. I tillegg til å være en supplerer til hva offentligheten skal tilby, kan mentorordningen bistå med praktisk, sosial og emosjonell støtte for voldsutsatte etter brudd med voldsutøver.

Vi ber om midler for å sikre dekning av mentorordning til minimum halvparten av landets krisesenter, ressurser til koordinering nasjonalt, markedsføring, oppstart, og kompensasjon til frivillige gruppeledere som følger opp tiltaket lokalt.

Bedre levekår for barn og familier på asylmottak

Norske Kvinners Sanitetsforening ber om at:

- Tilskuddsordningen for aktiviteter for barn på asylmottak oppjusteres til 10 millioner, og at regelverket endres slik at det blir mulig å søke om støtte til prosjekter over 2 år

Andelen barn som lever i lavinntektsfamilier har økt bekymringsfullt de siste årene. Gjennom FNs Bærekrafts mål nr. 1, har Norge forpliktet seg til å minst halvere andelen barn som lever i fattigdom, innen 2030. N.K.S. er bekymret for situasjonen til familier og barn som bor på asylmottak i lengre perioder. Å leve med svak økonomi over lengre tid har store helsemessige konsekvenser. Gjennom de familier vi i N.K.S. treffer i våre aktiviteter og tilbud, erfarer vi at situasjonen for mange har forverret seg ytterligere under koronapandemien. Det er viktig at alle barn i Norge, uansett etnisk bakgrunn, behandles på likeverdig måte og at det stilles krav til forsvarlighet. I dag er enslige mindreårige asylsøkere mellom 15-18 år under UDI sin omsorg, ikke barnevernet. Det gjør at de ikke får den omsorgen de har krav på i henhold til Barnekonvensjonen. Dette har mottatt sterk kritikk både fra FNs barnekomité, Menneskerettighetskomité og Torturkomité og fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter.

N.K.S. mener at til tross for lave prognoser om antall asylsøkere til neste år, bør regjeringen øke midler til aktiviteter for barn på asylmottak. Situasjonen tidligere i år med evakuering av mange barn fra Afghanistan illustrerer at tallene for

ankomster er svært usikre og raskt kan endre seg. Økning av tilskuddsmidler er et viktig bidrag for å sørge for at barn som bor på asylmottak får et stabilt tilbud gjennom hele året, og får oppleve mestring, deltakelse og tilhørighet i en ellers unormal situasjon. Potten for aktivitetsmidler bør derfor økes i tråd med at det bør tas høyde for at ankomstene kan komme til å øke de neste årene.

Vi ber også om at tilskuddsperioden utvides til to år, i tråd med anbefalinger fra en rapport laget av Oxford Research (2019). I dag er det slik at aktiviteter ofte ikke kommer i gang før på våren og høsten på grunn av lang søknadsbehandling. En lengre tidshorisont vil bidra til å skape bedre rammer og forutsigbarhet for de frivillige organisasjonene som planlegger aktivitetene. En lengre tilskuddsperiode vil også bidra til å styrke samarbeidsrelasjonen mellom frivillige, beboerne og ansatte i mottakene samt styrke kvaliteten på aktivitetene som tilbys.

Med vennlig hilsen

Norske Kvinners Sanitetsforening

Grete Herlofson
Generalsekretær